

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Konstituanta se sestane 1. decembra.

Beograd, 26. avg. (Izvirno.) Minister za konstituanto, Marković, je izdelal novo stilizacijo § 15. volilnega zakona, ki jo predloži vlada parlamentu. Po tej formulaciji morejo biti izvoljeni ne da izgubijo svoje službe samo ministri in profesorji pravnih fakultet. Vsi ostali državni uradniki — izvzemši politične uradnike — smejo biti izvoljeni za poslance, toda ako izvolitev sprejmejo, izgubijo državno službo.

Nadalje je izdelan poseben predlog, po katerem bo mogoče skrajšati

reklamacijske in druge roke, tako da se bodo volitve mogle izvršiti v nedeljo 28. novembra.

Računa se, da se bo konstituanta sestala 1. decembra na praznik narodnega ujedinjenja ali pa v ponedeljek 6. decembra.

Razprava o volilnem zakonu v parlamentu bo trajala le par dni. Vse stranke so složne, da jo čim najbolj pospešijo. Takoj po sprejetju v narodnem predstavništvu bo zakon sankcioniran ter izdan ukaz o razpisu volitev.

Dr. Korošec demisionira?

Zagreb, 26. avgusta. „Obzor“ javlja iz Beograda: Minister dr. Korošec bo te dni podal ostavko kot minister za promet. Njegovo mesto bo prevzel minister za javna dela, Joca Jovanović. Minister dr. Korošec se namerava iz zdravstvenih razlogov za nekaj časa odtegniti političnemu življenju. Po informacijah z druge strani se dr. Korošec spričo caosa, ki je nastal za časa njegovega plosovanja v železniškem ministrstvu že nekaj časa bavi z mislijo, da odstopi. Zadnje tedne je postala njegova situacija povsem neozdržna. Na eni strani vsak dan bolj narašča ogorčenje gospodarskih krogov zaradi nje gove tarifne politike in očita se mu,

da ni ničesar poskrbel, da pripravi za letošnjo žetveno kampanijo dovolj vagonov za prevoz živil v notranjosti in za eksport. Na drugi strani je železničarstvo ogorčeno, ker je varal vse nade in so se, kakor se čuje, že pričele priprave za železničarski štrajk, ki bi naj izbruhnil 1. septembra. Zadnje dni je dr. Korošec očitno pod težo položaja obolet in sploh ne prihaja več v urad.

Vest, da bo njegov naslednik g. Jovanović je skoraj neverjetna. Mi-Jovanović je skoraj neverjetna. Mi-energije in sploh nesposoben, da vodi tako ogromen resort, kakor je prometno ministrstvo.

Klerikalna intriga proti sokolskemu zletu.

Maribor, 26. avg. (Izvirno poročilo „Domovine“.) Predsednik pripravljalnega odbora za sokolski zlet dr. Vladimir Serbec je dobil danes direktno od vojnega ministrstva brzoglavni poziv na orožno vajo v Prishtino. Očitno gre za klerikalno

intrigo, ki hoče z odstranitvijo predsednika otežkočiti veliko pripravljano delo ter tako oškodovati sijajni potek zleta. Storjeni so koraki, da se intriga, ki zlorablja našo armado v prilog klerikalnem in čukom, pravočasno razkrinka.

Proračun.

Beograd, 26. avgusta. (Izvirno.) „Službene Novine“ objavljajo ukaz, po katerem stopa zakon o proračunu v veljavo. Podpisan je ukaz le od finančnega ministra dr. Koste Stojanovića s pripombo, da bodo podpisali ostalih ministrov sledili. Proračun ni objavljen po prvotnem projektu finančnega ministra, temveč so upoštevani nekateri glavni ugovori, iznešeni v finančnem odboru. — S strani mnogih demokratskih poslancev so prispele Demokratičnemu klubu izjave, da bodo v parlamentu zahtevali takojšnjo revizijo objavljene ga ukaza.

Ofenziva proti Arnauto .

Beograd, 26. avg. (Izvir. poročilo „Domovine“.) Pod vodstvom novomenovanega komandanta obmejnih čet, slavnega generala Krste Smiljanita, pričela je to noč ostra vojaška akcija proti Arnautom, da se preženejo iz onih obmejnih občin, ki se še nahajajo zapadno Debra

Papeški delegat na Reki oropan.

Zagreb, 26. avg. (Izvirno.) „Narodna Politika“ poroča iz Reke, da so arditii vdrli v stanovanje papeškega delegata msgr. Constantinija, katerega so zvezali in mu popolnoma oplenili stanovanje. Msgr. Constantini je ostal zvezan v svoji sobi. Kakor se poroča, je drugi dan pobegnil iz Reke.

Konferenca dr. Trumbića z rusk. delegati.

London, 26. avg. (Izvirno poročilo „Domovine“.) O predmetu razgovora, ki ga je imel minister Trumbić s Kamenjenom in Krasinom, poročajo: Jugoslovanski minister je razpravljal z ruskimi delegati o nevtalnosti Jugoslavije v rusko-poljskem sporu, o defenzivnem značaju češko-jugoslovanske zveze in repatriaciji vojnih ujetnikov Jugoslovancev. Uspeh razgovora je bil povoljen.

Razširjajte „Domovino“!

Albanija in Reka.

Jugoslovansko-italijanski spor se je kompliciral z dvema dogodkoma. Ba-je neodgovorni d'Annunzio je ustanovil v Kvarnerju neodvisno reško državo, a rimski denar je organiziral arbanaške vpade na demarkacijski črti med Albanijo in Srbijo, v katerih sodelujejo preoblečeni italijanski vojaki

Italijanska politika skuša na vse mogoče načine ustvariti nekake jugoslovanske provokacije, ki bi pred nepoučeno in ravnodušno zapadno Evropo opravičile nadaljnje prodiranje italijanske vojske v jugoslovansko področje. S premetenim razlikovanjem Srbije od Črne Gore in „prave Jugoslavije“, to je osvobojenih slovenskih in hrvatskih krajev, so izkazovali Italijani neko simpatijo napram zavezniški Srbiji. Ko so videli, da njihovo nepriznavanje naše kraljevine, katero so vse evropske vlade priznale, ničemur ne koristi; ko so se zlasti po regentovih govorih v Ljubljani in Zagrebu prepričali, da Srbija ne zapusti niti Črne gore, niti slovensko-hrvatskih krajev, se je najbolj pokazala italijanska licemernost. Apeninski imperialisti ravnatoko sovražijo Srbe, kakor Slovence in Hrvate, ker je naša kraljevina velika ovira njihovi ekspanzivnosti na Balkanu. To se vidi najbolj po hujskanju Arnavtov vzdolž srbske in črnogorske meje.

Dokler so se modre glavice bavile z mislijo, kako bodo „z žičnim obročem“ odrezale Rusijo od morja; dokler pariška konferenca niti ne odgovarja na proteste beogradske vlade zaradi krvavih dogodkov v Trstu, Splitu in Reki, sklenil je d'Annunzio, da z ustanovitvijo nekake neodvisne reške republike postavi Evropo pred izvršeno dejstvo. Ko so italijanski bajoneti prebodli nekoliko francoskih vojakov na Reki, se je pariška konferenca poklonila pred to kalabreško kulturo ter umaknila vse svoje čete iz Reke. Ko je grabežljivec seveda „brez privole rimske vlade“, nekoliko mesecev preganjal Jugoslovane, avtonomaše in vse nasprotnike aneksije Reke k Italiji, šel je za korak dalje v sistematičnem preziranju Wilsonovih načel, omalovaževanje protestov preganjanega prebivalstva in strašno nepoznavanje razmer na Balkanu moglo še dati povod komediji z neodvisno reško republiko in zločinom z italijansko-albanskimi vpadi v naše ozemlje.

Nezaslišano je, da se sredi Evrope morejo dogajati pogromi, kakor so bili oni proti Slovincem v Trstu, in skoraj odkrito hujskanje nekulturnih Arnavtov proti njihovim najbližjim sosedom.

Ko niso pomagala spletkarjenja na Dunaju, v Budimpešti, Sofiji in drugod, ko se naša državna vlada ni dala premotiti vsled nasilja „redovite“ italijanske vojske v Primorju in

„neodgovornega“ d'Annunzia, zlorablja se neukost nekih arnavtskih plemen, da koljejo mirno srbsko prebivalstvo.

Naša vlada je že ukrenila potrebne vojaške odredbe; a če bo ravnodušnost zapadne Evrope še nadalje mirno gledala, da se od Trsta do Kosova skuša ustvariti nova velika Albanija in Armenija, potem je čisto gotovo, da bo tudi dosedanjšega našega potrpljenja enkrat konec.

Ljudje — zveri.

Takoj po prvih spopadih Avstrijcev in Srbov, po prvem umiku Srbov na položaje na Ceru in osvojitvi Šabca so srbske oblasti konstatirale najstrašnejše zločine, ki so jih avstrijski vojaki zagrešili nad srbskim prebivalstvom. O teh grozodejstvih je srbska vlada poročala glavnemu odboru mednarodnega rdečega križa v Genevi, ki je poslal takoj svojega delegata, da se na licu mesta prepriča o resničnosti teh groznih obdolžitev. Prišel je v Srbijo vseučilišni profesor in šef medicinske klinike v Lausani dr. Reiss, ki je takoj obiskal vse kraje, odkoder so bili pregnani Avstrijci. Z največjo vztrajnostjo in strogo objektivnostjo je vodil ta neutralni delegat preiskavo in konstatiral naravnost vnebovpijoča grozodejstva. O svojih razkritjih je izdal tiskano poročilo, ki ga je predložil vsem vladam. Zločini, ki jih je zagrešila avstro-ogrsko armada na srbskih tleh, so tako strašni, da bi nikdo ne mogel verjeti, da so bili to sploh ljudje, ki so zagrešili dela, kakoršna niso v stanu zagrešiti ljudžrci.

V vasi Krivaji našel je dr. Reiss še nepokopanih 15 trupel otrok, deklet, žen in mož, ki so jih avstrijski vojaki povezali skupaj in potem z bajoneti pobili.

Pri kolodvoru v Lešnici je bilo postreljenih 109 meščanov v starosti od 8 do 80 let, ki so bili večinoma vsi iz vasi Prunjavora. Najprej so ukazali nesrečnim žrtvam, da si izkopljejo sami svoj grob, dolg 20, a širok tri metre; potem so postavili vse ljudi v izkopani grob in oddali v nje par salv. Na nesrečneže so nametali prsti in jih tako zakopali. Ko je doktor Reiss preiskoval ta skupni grob je konstatiral, da je bilo veliko teh nesrečnežev le lahko ranjenih, da so jih torej žive zakopali; po legi teh nesrečnežev je dr. Reiss konstatiral, da so se mučili, da bi se izkopali iz groba ali so se pod nasuto zemljo zadušili.

Dr. Reiss je sestavil statistiko iz okrožij, kamor so prodrli avstrijski vojaki, in dognal, da je bilo tu pobitih 1300 oseb (994 moških in 306 žensk), ranjenih 116 (51 moških in 65 žen), izginilo jih je 562 (489 moških in 73 žensk), za otroke izpod 10 let je sestavil posebno statistiko: ubitih je bilo 87, ranjenih 15, izginilo je 20 otrok. Skupno z grozodej-

sivi cenj dr. Reiss žrtve avstrijske soldateske na 3500 do 4000 ljudi.

Istotako je napravil dr. Reiss približen pregled načina, kako so avstrijski vojaki pobijali prebivalstvo: ustreljenih je bilo 345 moških, 64 žensk, prebodeh 181 moških, 64 žensk, zaklanih 113 moških, 27 žensk, obešenih 7 moških, 6 žensk, pobitih s kopiti 48 moških, 26 žensk, razparan trebuh 2 moškima, 4 ženskam, živih sežganih 35 moških, 96 žensk, odsekanih, polomljenih in iztrganih rok 5 moškim, 1 ženski, odsekane noge 3 moškim, brez nosa 28 moških, 6 žensk, izlite oči 30 moškim, 38 ženskam, odrezani spolni organi 3 moškim, 3 ženskam, odrezana ženska prsa 3 ženskam, žrtve, ki so jim rezali jermena iz kože 15 moških, 3 ženske, zasutih s kamenjem 12 moških, 1 ženska, na kose sesekanih 17 moških, 16 žensk, brez glave 1 moški, 1 deklico, staro tri leta, so vrgli živo svinjam, da so jo požrle, pobitih, pri katerih se ni mogel konstatirati način smrti 240 moških, 55 žensk.

Dr. Reiss je skušal psihološko dognati povode in motive, ki so privedli avstro-ogrsko vojsko, da so zagrešili take zločine, zato je šel v avstrijske ujetniške tabore in se tam pogovarjal z avstrijskimi ujetniki raznih narodnosti. Tu je hitro konstatiral, da je na duševno razpoloženje vojakov vplivalo divje pisanje gotovega dela avstrijskega in nemškega časopisja, ki je hujskalo vojake in jim predstavljalo Srbe kakor ljudi manj vredne.

Vojaki so prišli tako razdraženi na bojišče, tu so jih hujskali po najvišjem povelju še brezvestni oficirji, tako da so res postali divjaki. Doktor Reiss ne pripisuje krivde za te strašne zločine vojakom, krivi tega barbarstva so bili merodajni krogi v Avstriji, a največji zločin so zagrešili oni časopisi, ki so hujskali na poboj Srbov!

Dopisi.

Pravica — mučenica. Kar se je zgodilo pri nas, je neverjetno, kar se še godi, je neznosno. Imeli smo v Olševku za duševnega pastirja župnika Antona Berceta, ki je upravljal svoje dolžnosti tako skrbno, tako vzorno, da ne poznamo boljšega duhovnika. Ker je pa tudi za občevanje zelo dostopen in ljubeznjiv, ter odkritosrčen, postal je priljubljen v Olševku in okolici tako, da morda ni v ljubljanski škofiji župnije, kakor pri nas. In kako on zna opevati ljubezen do naše zlate Jugoslavije, kako buditi vero, upanje in ljubezen do naše narodne dinastije! Pa hudo smo udarjeni mi, hudo je udarjen župnik Berce. Škof Anton Jeglič je odslovil župnika Berceta, ne da bi mu nakažal drugo primerno službo. Mi smo izgubili s tem svojega ljubljenelega duševnega pastirja. Berce pa je izgubil streho in sredstva za življenje. Škof ga je storil nasilno brezposel-

nega, vzela mu je vsako možnost kakega zaslužka, župnik Berce dobiva mesečno 444 kron 72 vinarjev pokojnine z draginjsko doklado vred. In zakaj je škof to storil? Volitve se bližajo. Škof zahteva, da mora vsak duhovnik delovati za „Kmečko zvezo“ v nasprotju s „Samostojno kmetijsko stranko“. Berce se v volitve ne meša, ni deloval za KZ, ni nasprotoval SKS, držeč se načela, da se ne spodobu duhovniku vmešavati se v posvetne boje. Zato ga je škof postavil na dnevne dohodke 14 K, kar se pravi toliko, kot: Berce mora prosjačiti ali lakote umreti. To je gotovo tudi škof proračunal. Ali naj za lakoto umrje on, ki ima za probujo našega naroda med sedanjo duhovščino največ zaslug, on, ki je ozmajeval leta in leta evangelij rodoljubja, on, ki raje trpi preganjanja, kakor da bi s svojega stanovskega stališča kratil volilcem dragoceno volilno svobodo! O tem smo se pomenkovali moške že mnogokrat in smo prišli do sklepa, da damo v slovensko javnost sledeči *oktic*: Jesen je pred durmi in naši duhovniki pobirajo baro. Župnik Berce je s svojim javnim delovanjem, s svojo značajnostjo zaslužil posebno priznanje, katero naj se mu da z ozirom na njegovo pregnanstvo v obliki sredstva za življenje, ali z drugo besedo, nakloni naj se mu namesto cerkvene, slovenska bera. Ta bera naj bi bila v poljskih pridelkih, v vinu ali sadju, v denarju. V to bera naj prispevajo v prvi vrsti člani „Samostojne kmetijske stranke“, ker je zaradi nje zavrgel škof Berceta. V to bera naj prispevajo vsi oni, ki so za „kancelarparagraf“, vsi, ki hočejo, da so volitve svobodne. Vabimo prav iskreno še posebej naše zavedne Slovenke k temu plemenitemu delu, vsaj še niso pozabile marljivega tajnika družbe sv. Cirila in Metoda. Ako bo zanimanje primerno, bo zaprosena bera z lahkoto bogata, zatiranemu župniku Bercetu dano sredstvo za življenje, počaščena bo pravica, škof Jeglič pa dobi primeren odgovor. Vse dopise prosimo na naslov: Ivan Jekovec, posestnik na Lužah, p. Šenčur pri Kranju.

Odbor za obrambo pravice v Olševku dne 17. avgusta 1920.

Andrej Brolih, posestnik v Hotemažah,
Franc Stružnik, posestnik na Visokem,
Franc Rozman, posestnik v Olševku,
Ivan Jekovec, posestnik na Lužah,
Janez Brolih, posestnik v Hotemažah.

Iz Ihana. Kakor skoro povsod, tako smo se tudi pri nas začeli zavedati, da pod farovškim jerobstvom ne moremo prosto dihati. Ravno zato smo si tudi ustanovili SKS., ki prav dobro napreduje. Seveda imamo pri tem mnogo nasprotnikov, v prvi vrsti domačega župnika, ki mu nikakor ne gre v glavo, da si upamo misliti s svojo glavo. Pijanec je njegova najmilejša psovka za pristaše „Samostojne“, čeprav g. župnik jako rad kuha žganje in to gotovo ne zastoj.

Ima tudi par pomagačev, med njimi slikarja iz B. in nekega „purša“, ki se je kar na svojo pest povišal za desetnika. G. župniku in njegovim pristašem odgovarjamo: Zaman je vaš trud, spoznali smo vas po vašem delu in spoznali smo sadove vašega delovanja. Zavedamo se prav dobro, kdo nas je navduševal za vojno, v kateri so padli naši najboljši sinovi in kdo je ostal vedno za pečo.

Križevci pri Ljutomeru. Tudi pri nas smo dobili ne samo čuke, ampak tudi sove, za kar se je posebno trudil g. kaplan, ki bi rad sedaj dobil še naraščaj, sicer da je vsako delo brezuspešno in brezplodno. Nesrečo je imel samo pri tem, da so se njegovi agitatorji porazgubili preveč po temnih krajih, odkoder je bilo slišati samo klice „Bog živi“!

Iz D. M. v Polju. Tukajšnje županstvo je pobiralo svoječasno nekakšne denarne prispevke za drugega kaplana. Kakor se pa vidi, še eden nima kaj delati, ker lahko cele dneve pohaja in agitira po fari s svojim spremljevalcem Kukavico. ba je prihodnjim obč. tajnikom. Pri nekaterih kmetih pravi, da agitira za „Kmečko zvezo“, pri drugih zopet drugo, kakor pač ravno kaže, zahteva pa od vsakega, da se podpiše. Ako mu kdo ugovarja, da prejšnjega županstva ne mara več, jim zagotavlja, da Jokelna, Franceljna in Naceta tudi oni ne bodo več volili. Posebno zatrjuje: „Te mi tako vržemo in postavimo čisto nov odbor“. Iz navedenga je razvidno, da se agitira proti „Samostojni-kmetijski stranki“, češ da je brezverska i. dr. Razvidno je torej, da je še ta kaplan v naši fari preveč, posebno, ako nima drugega opravka, kakor da dela zdrážbe. Sicer pa bo bolj slabo opravil, kajti tudi naši možje so izpregledali in vedo, koliko je gotovim ljudem verjeti in zaupati. Vojna jih je izučila.

Zagorje ob Savi. Po krasno uspeli Sokolski slavnosti so čutili tudi naši Čuki potrebo pokazati širši javnosti kaj morejo. Priredili so torej 22. t. m. Orlovski tabor. Prostor za telovadbo in veselico so si izprosili od znanega šidmarkarija Michelčiča. Bobnali so povsod posebno po okolici za veliko udeležbo. Največjo zaslugu pri tem sta si stekla kaplan Kos in mežnar Dolinar. Udeležba pa je bila vkljub temu jako klaverna. Tujih čukov je prišlo z godbo vred 75, ravno toliko tudi „orlic“. Dasiravno povsod vpijejo „mi ne plešemo in ne pijemo“, se je vendar na krščanski podlagi pilo in plesalo. Za slavnost so sekali mlaje, pri tem pa pokazali tako nezmožnost, da so prebrnili smreko na napeljavo električnega toka ter jo tako pokvarili, da je moral obrat eno uro obstati. Škode je okrog 6000 K. Čuki pravijo, da škode ne bo treba plačati. Sokol pa je moral drago plačati vsak žebelj. Mi jih ne zavijamo, zahtevamo pa nepristranost in

enako pravico za vse. Predstojnik Kos in drugi vodje so imeli slabo vest. Naprosili so vlado za pomoč in varstvo in tako smo videli za vsakim žandarja z nasajenim bajonetom. Najlepsi prizor pa se je nudil občinstvu zvečer, ko so odhajali Čuki v spremstvu orožnikov na postajo. Po maši so proglasili zborovanje pred cerkvijo. Govoriti so smele le določene osebe. Bali so se drugih govornikov, ki bi bili razkrinkali njih delovanje na polju draginje, povišanje železniških tarifov, farizejsivo v Beogradu itd. Tako pa so nemoteno vezali otrobe. Neki govornik je videl nepregledno množico Čukov, ki je prišla krepit domačine. Ko je gledal to „nepregledno“ množico je moral imeti še hujšega mačka kot govornik Žužek po znanem shodu. Razen izvoljenih jim seveda nihče ni nič verjel in tudi pridobili niso nobenega, kajti kmetje so poudarjali, da kjer se bratijo duhovniki in žandarji, tam še ni bilo nikdar nič prida in kamor stopi taka noga, 7 let trava ne raste. Kos žvižga po Zagorju lahko še tako vabljivo-zapeljive pesmi, toda on bo odfrčal. Zagorci pa ostanejo kakor so bili.

Gospodarstvo.

— **Padanje žitnih cen v Banatu.**

Iz Novega Sada nam javljajo, da je kupčija z žitom ponehala, ker se čuje, da je nakup 1000 vagonov žita za Češko storniran zaradi previsokih cen jugoslovanskega žita in ker so se Čehi vsled tega pokrili v Rumuniji. Vsled slabega vremena prihajajo tudi le manje količine žita na trg in trgovci se drže rezervirano. Vsled tega so cene žita pričele polagoma padati. Pšenica je večeraj stala v Novem Sadu 600 do 620 K za q, moka 10:50 do 10:75 K za kg, fina za kruh 9:50 do 9:75 K, navadna krušna 8:50 K. Na žitni trg je celo prišla ponudba iz Amerike, postavljena semkaj je ameriška pšenica cenejša od naše. Zaradi tega se pričakuje še nadaljno padanje cen.

— **Nestalnost naše gospodarske politike.** Pod tem naslovom se „Jugoslovanski Lloyd“ pritožuje nad neugodnimi posledicami nesposobne politike naših odgovornih mož in nad neprestanim poviševanjem tarifov. Zlasti napada železniškega ministra dr. Korošca in poštne ministra doktorja Drinkoviča ter kaže na to, kako postopajo v drugih državah, kjer ne sanirajo železnice s pretiranimi tarifi, marveč s povečevanjem prometa, ki edini more napraviti železnice in poštne naprave prinosne, dočim neprestano povečevanje tarifov samo zmanjšuje obratno in uporabno sposobnost, ne da bi končno dosegel kritje.

— **Neprilike s transporti.** (Uradno.) Oddelček za javno varnost v ministrstvu za notranje stvari objavlja: Opozarjajo se interesi, naj se v primeru, kadar imajo kake neprilike

Zdravstvo.

Dr. E. M.:

Nalezljive bolezni.

I.

Izvor nalezljivih bolezni so vedno živa bitja — bakterije, glivice, amoebe —, ki so tako majhne, da jih s prostim očesom ne vidimo, temveč samo z drobnogledom (mikroskopom).

Vsaka nalezljiva bolezen ima za vzrok velikanško razmnoženje teh — za njo tipičnih — majhnih živalic v človeškem telesu, ki na različne načine učinkujejo na organizem, ga oslabe in ga v premmogih slučajih privedejo do smrti. Nekatere teh živalic učinkujejo s strupom, ki proizvajajo, nekatere uničujejo za življenje važne organe, druge zopet oslabe človeka s tem, da provzročijo take in tako dolgo trajajoče bolezenske znake, da mora človeški organizem oslabeti in končno podleči.

Provzročitelje nalezljivih bolezni najdemo povsod, na vseh predmetih, v vodi, v zemlji itd., v prvi vrsti pa v okolici dotične osebe, ki je obolela, na eni od številnih znanih nalezljivih bolezni. Pri različnih provzročiteljih nalezljivih bolezni so pač več ali manj različni pogoji potrebni, da se glive razmnože in postanejo človeku nevarne, toda kot glavno načelo velja, da je vsa okolica bolnika, ki trpi na nalezljivi bolezen več ali manj okužena s provzročitelji te bolezni. Kaj je lahko bolj, kaj pa manj okuženo, to odvisi od tega, na kak način se ta bolezen pojavlja. Tako je n. pr. pri jetiki najbolj nevarna slina in izmečki iz pljuč, pri kolери, tifusu, grizi pa človeški odpadki.

Okuženje se izvrši na najrazličnejše načine. Ako dospejo bakterije v vodo se lahko vsakdo, kdor pije tako vodo, okuži. Najmanjša rana je lahko izvor smrtne bolezni, če pridejo v njo in po njej v život kali, ki provzročujejo bolezen. Najmanjši delci slin jetičnega provzročijo jetiko pri

drugem človeku, ako pridejo v njegova pljuča. Prah, ki vsebuje kali kake bolezni, provzroči isto bolezen pri dotičnem, ki ta prah vdihava. Jedila, na katerih in v katerih se nahajajo kali kužnih bolezni, provzročijo okuženje, ako se teh kali pred užitkom ne zamori. Velik del nalezljivih bolezni prenašajo tudi živali in živalice, ki imajo na sebi ali pa v sebi provzročitelje bolezni. V prvi vrsti bi bilo imenovati muhe, ki se nahajajo povsod, posedajo na najrazličnejši nesnagi in jo prenašajo na ljudi in živali. Nadalje so znane posebne vrste mušic, ki s pikom okužijo človeško kri in provzročijo malarijo. Uši so najboljši znani prenašalci pegavice; bolhe so prenašalci pljučne in bubonske kuge; živali prenese antrase; z mlekom na jetiki bolnih krav, se prenese jetika itd.

Največja nevarnost, da se kdo okuži, pa obstoji pri onih, ki pridejo v dotiko z bolnikom. Kakor že rečeno, se mora smatrati vsa okolica bolnika, ki trpi na nalezljivi bolezen, kot okužena,

a transporti, bodisi v Avstrijo ali v druge države, ki so zastopane v „Comite des Circulations“, vedno obrnejo na našega uradnega delegata na Dunaju na naslov dr. Bončina, zaštopnik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v „Comite des Circulations“, Dunaj, Hofburg.

Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. oktobra t. l. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 20. septembra 1920. prošnjo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo redne državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovske se poučuje ogledovanje klavne živine.

= **Pivovarni „Union“** v Ljubljani je ministrstvo za trgovino in industrijo odobrilo premembo pravil in zvišanje delniške glavnice od treh na šest milijonov kron.

Politični pregled.

+ **Organizacija Demokratske stranke v Srbiji.** V sredo popoldne se je vršila seja glavnega odbora Demokratske stranke v navzočnosti Ljube Davidovića, Sv. Prihičevića, Milorada Draškovića, dr. Ede Lukinića, Koste Timotijevića dr. Vekoslava Kukovca, dr. Milko Brezgarja, dr. Radoje Jovanovića, dr. Milana Markovića, Velislava Vukovića, Dragutina Pešića, dr. Voje Marinkovića in mnogih narodnih poslancev. Razpravljalo se je o organizaciji stranke. Politično organizacijo je prevzel Ljuba Davidović. Izvoljeni so za vso Srbijo pododbori, ki bodo vodili predpriprave za volitve v konstituanto. Izvoljen je tudi finančni odbor, ki so v njem bivši ministri Miloš Savčić, dr. Voje Veljević dr. Voje Marinković in dr. Milan Marković.

+ **Bosna in Hercegovina proti Parlamentarni zajednici.** V nedeljo se je vršila v Sarajevu seja glavnega odbora bosansko-hercegovinske kmetijske stranke „Hrvatska Sloga“. Na sejo sta prišla kot zastopnika tudi delegata Narodnega kluba dr. Skrkulj in dr. Lorković. Na seji je prišlo do popolnega preloma med Hrvatsko Slogo in Narodnim klubom; vsi bosanski govorniki so izjavljali, da je Narodni klub v vprašanju agrarne reforme izdal interes bosanskih kmetov. Lorković in Skrkulj sta poskušala zagovarjati politiko Narodnega kluba in zajedničarjev, ali se jima ni posrečilo, da bi prepričala zborovalce o koristi politike Narodnega kluba in Parlamentarne Zajednice. Ogorčenje proti Parlamentarni Zajednici je bilo tako, da sta oba delegata zapustila sejo. Glavni odbor je sklenil nato resolucijo, ki v nji izreka svojo nezaupnico Parlamentarni Zajednici in izjavlja, da Kmetijska stranka v Bosni in Hercegovini prekine vse zveze z Zajednico in se organizira kot samostojna Kmetijska stranka.

Neiskrenost klerikalne politike glede obč. volitev v Sloveniji.

Od prevrata sem je vodstvo vlade v Ljubljani z malim presledkom doktor Zerjavovega predsedovanja v rokah SLS. Ako bi klerikalna stranka imela z občinskimi volitvami pošteno namero, bi že leta 1919. imela dovolj prilike in dovolj časa, da bi dala ljudstvu možnost, stopiti k občinskim volitvam, SLS pa tega ni storila, marveč je občinske volitve odpravila ter čakala na trenotek, ki bi bil po njenem mnenju za njeno politiko najugodnejši. Tudi letos bi se že lahko zdavnaj vršile občinske volitve, klerikalci pa so jih odlagali in so jih hoteli razpisati neposredno pred državnozbornimi volitvami. *Špekulirali so na to, da bodo s pomočjo žensk pri občinskih volitvah v večini prodrli in da bodo na ta način tudi popravili svojo srečo pri državnozbornih volitvah.* Ako bi klerikalci ne imeli v žepu sleparski občinski volilni red, ki jim daje upanje na zmago, bi danes gotovo nastopali proti občinskim volitvam, kakor so jih zavlačevali, dokler ni Protić-Koroščeva vlada nagradila klerikalcev z volilnim redom, prikrojenim za njihove strankarske namene. Sedanje vpitje klerikalnega časopisja in njihove za-

hteve po občinskih volitvah je sicer razumljivo, ker so klerikalci stavili vse svoje politične nade edinole še na manever z občinskimi volitvami. Zanimivo je vendarle, da pozabljajo klerikalci, da je sam dr. Korošec pri zadnjih pogajanjih za novo vlado v Beogradu pristal na revizijo občinskega volilnega reda in da se volitve tudi zato ne morejo vršiti, ker še ni izvršena poprava volilnega reda. V ostalem se vrše 28. novembra volitve v državni zbor in nobenega dvoma ni, da je ljudstvo najbolj na teh volitvah interesirano. Kakor so volitve za občine potrebne, jih zaradi par mesecev poznejših volitev ne bo konec. Ako smo prestali sedem ali osem let brez občinskih volitev, bomo nekaj tednov tudi še prenesli! Če kdo, bi imeli v Sloveniji napredni ljudje dovolj vzroka, pritiskati na občinske volitve, ker so občine po ogromni večini v rokah klerikalnih županov ali pa gerentov. Če navzlic temu klerikalci delajo sedaj zaradi občinskih volitev gonjo, je le dokaz, da o tej stvari ne mislijo iskreno in da jim je hudo, ker je v nevarnosti njihov nepošten manever, ki so ga nameravali z občinskimi volitvami.

Novosti.

* **Znamenita 45letnica.** Danes obhaja polkovnik g. Janko Vukasović-Štibil 45letnico, kar je stopil na svobodna srbska tla, da stopi v vrste borilcev za svobodo potlačene raje. Boril se je za svobodo Bosne in Hercegovine in potem stopil v srbsko armado. Udeležil se je srbsko-balgarske, balkanske in svetovne vojne, a pred očmi je imel le en cilj: osvobodjenje svoje slovenske domovine. Temu cilju je posvetil vse svoje življenje, delal je z besedo in s perom, spoznaval srbsko javnost s Slovenci, bil povsod, kjer je bilo zastaviti za Slovence odločilno besedo. In kako zadoščenje mu je bilo, ko se je po tolikih letih vrnil v svobodno slovensko domovino! Samo žal, da se ne more vrniti na svoj dom v ljubljani vipavski dolini. Danes, ko slavi g. Vukasović svoj znameniti praznik, želimo mu, da skoro pride čas, ko se vrne tudi v svojo svobodno vipavsko dolino!

* **Naši ujetniki iz Sibirije na potu v domovino.** Iz ruskega ujetništva v Sibiriji se je vrnilo te dni 15 Slovencev. Vkrkali so se v Vladivostoku ter so se vozili preko Japonske, Šangaja, Singapora in Suez v domovino. Izkrkali so se v Gružu pri Dubrovniku. Tudi glavni transport, s katerim se vozijo vsi jugoslovanski ujetniki iz Sibirije, je že na potu v domovino. Angleški parnik „Himalaya“ prispe v Dubrovnik začetkom meseca septembra. S prvim transportom so se med drugimi vrnilo Šaša Železnikar iz Ljubljane, prof. Košnik iz Gorice,

odv. kandidat dr. Vrtačnik z Viča, davčni uradnik Trtnik in urednik „Slovenca“ Terseglav.

* **Pred volitvami.** Klerikalna stranka je z vso vnemo na delu, da še pred občinskimi volitvami zbere žensko armado pod svojo zastavo. V ta namen so klerikalci ustanovili za služkinje posebno zadrugo „Naš dom“, ki naj preskrbuje starim služkinjam stanovanja. Zadrugo vodijo stolna vikarja Zabret in Škrbec ter Ana Remec.

* **Sokoli iz Srbije v Mariboru.** Na mariborski sokolski zlet se pripeljejo v soboto popoldne v Maribor kot prvi gostje Sokoli iz Srbije in Vojvodine.

* **Kmetijski praznik na Bledu.** Dne 8. septembra se bo praznoval na Bledu kmetijski praznik. Vršil se bo manifestacijski shod, na katerem bodo govorili kmetijski govorniki. Ob 14. uri bo slavnostni spreved skupin iz kmetijskega življenja v Zako na tekmovalni in veselilni prostor. Za najlepšo skupino je razpisana nagrada 1500 kron; ob 16. uri tekma narodnih noš in skupin, konjska in vozovna dirka, po končani dirki kmetijska veselica. Povodom kmetijskega praznika vozi iz Ljubljane na Bled poseben vlak za polovično ceno.

* **Sokolski zlet v Št. Vidu nad Ljubljano ljubljanskega okrožja sokolske župe Ljubljane I.** Dne 5. septembra t. l. slave ljubljanska in okoliška sokolska društva župe Ljubljane I svoj skupen praznik v Št. Vidu. Predsedstvo župe je izbralo za to slavje Št. Vid. Krajevne neprilike, ki jih povzročajo društvu tamošnji javni in drugi faktorji in s katerimi

se ima boriti štviški Sokol za svoj napredek, zahtevajo, da se udeležijo okolška društva te prireditve in vlijejo štviškemu Sokolu v čašo neumornega dela tudi nekaj navdušenja za nadaljnjo uspešno sokolovanje v štviški okolici. Napadom z večih strani, od katerih veje še vedno srednjeveški duh štviški Sokol ni klonil, nasprotno skuša razgnati za vedno temo, zroč v lepše dostojnejše bodočnost, pristo strasti, ki jih sejejo njegovi nasprotniki med dobro in pošteno štviško ljudstvo. Bratje izven Št. Vida! Četudi preobloženi s sokolskim delom doma in drugod, dokažite Št. Vidu, koder je stekla pred leti zibelka nam nasprotno orlovske organizacije, da ni popolnosti nad sokolsko popolnost. Bodi to dan skupne manifestacije za neminljiva in večna sokolska gesla. Zdravo!

* **Mihajlo Avramović,** vodja in organizator srbske kmetijske organizacije, se mudi na odmoru v Rimskih Toplicah ter se udeležuje prireditve „Samostojne kmetijske stranke“. Udeleži se tudi kmetijskega praznika na Bledu dne 8. septembra, kjer nastopi kot govornik.

* **Maršal Joffre v Beogradu.** V torek dopoldne je došel v Beograd francoski maršal Joffre, slavni zmagovalce na Marni. V pristanišču ga je pričakovala ogromna množica, ki mu je priredila velike ovacije. V imenu prestolonaslednika regenta ga je sprejel dvorski maršal polkovnik Damjanović, v imenu vlade predsednik dr. Vesnić in vojni minister general Jovanović, v imenu generalnega štaba vojvoda Mišić, francoski poslanik de Fontenay in vojaški ter pomorski ataše kakor tudi predstavniki francoske kolonije v Beogradu. Popoldne je bil izlet na Avalo, kjer je general Matić razkazal maršalu vse interesantne momente iz bojev okoli Beograda v letu 1914 in 1915. Zvečer je bil dîner pri predsedniku vlade dr. Vesniću; večeraj je maršal Joffre ogledal podoficirsko šolo na Topčideru, a jutri bo svečani sprejem pri regentu, zvečer pa gala-dine na dvoru.

* **Razmejitvena komisija v Mariboru.** General Plivelić se je v zadevah razmejitvene komisije večeraj odpeljal iz Maribora v Ljubljano k deželni vladi in divizijskemu poveljstvu, komisija se je podala v štirih avtomobilih skozi apaško kotlino v Radgono, tehnični oddelek pa je večeraj ves dan meril na „Kapauner-koglu“ pri Marperku. Meja se je dooločala tu v sporazumu s prisotnimi župani in posestniki.

* **Stavbeni urad v Celju plava,** odkar je v njem kot zaupnik poverjenika za socialno skrb Gosarja dr. Ogrizek kot predsednik stanovanjskega sosveta, precej v istih vodah kakor mariborski stanovanjski urad, kjer pašuje znani klerikalec dr. Juvan. V Celju dobe ljudje, ki so šele pred par dnevi prišli v mesto,

vsakdo, ki pride k bolniku, se gotovo dotakne ene ali druge stvari, ali vdihne kali bolezni, ali kaj užije v bolniški sobi in na ta način lahko oboli za isto boleznijo, ali jo pa prenese kam drugam.

Nevarnost, da se človek okuži s kako boleznijo, je zelo mnogovrstna in mu preti na vseh koncih in krajih, toda iz tega še ne sledi, da bi moral vsakdo oboleti, ki pride v dotiko z provzročitelji bolezni.

V prvi vrsti nas čuva pred obolenjem sploh ustroj človeškega organizma. Človeško telo je tako ustvarjeno, da se z vsemi močmi brani proti vsaki stvari, ki bi mu zamogla škodovati. Tako n. pr. uniči kisli želodčni sok vse bakterije, ki pridejo v nepreveliki množini v želodec; žleze (bezzgavke), ki se nahajajo v telesu, zadržijo provzročevalce bolezni v telo samo, se začnejo v telesu proizvajati takoj tvarine, ki uničijo bakterije in njih strupe, t. j. nastanejo v telesu protistrupi. Na ta način si

moramo razlagati dejstvo, da je mnogo ljudi, katerih se bolezen sploh ne prime.

Da se obranimo boleznim, ali da jo lažje prenesemo — tudi kužne — je neobhodno potrebno, da je človeško telo zdravo in krepko. Krepak in zdrav človek ima vse predpogoje v sebi, da se z amore njegovo telo uspešno brani napram vsem sovražnikom njegovega organizma.

V dosego tega cilja je potrebna smotrna higienična vzgoja vsakega posameznika, pričeti se mora že v detinstvu in nadaljevati toliko časa, da preide človeku v meso in kri.

V prvi vrsti je nujna potreba, da si vsakdo okrepi svoje telo, da postane isto krepko in zadobi zadostno odporno silo zoper vse provzročitelje bolezni. Gibanje v prostem zraku, smotrna telovadba, s preudarkom izvrševani sporti so pripomočki, s katerimi okrepimo telo. S tem delom se pa mora pričeti že v nežni mladosti, zakaj razvijajoče se telo vsebuje vse predpogoje, da postane

iz otroka krepak človek, ako se ga ne samo duševno, temveč tudi telesno pravilno vzgaja.

Toda ne samo, da moramo okrepiti telo, temveč zdržati ga moramo tudi krepkega. V tem oziru greši človeštvo največ z nezmernostjo v jedi in pijači. Ljudje, ki preveč jedo, si pokvarijo želodec in s tem tudi vso prebavo, pomehkužijo in izgube vso odporno silo zoper bolezni. Pijanec je pa še na slabšem, ne samo, da ima pokvarjen želodec, pokvari si tudi organe, ki so za življenje neobhodno potrebni — srce, jetra, ledvice — itd.

Skušnja uči, da se med žrtvami nalezljivih bolezni nahajajo po največ slabiči in oni, ki ne poznajo mere v jedi in pijači.

Ena glavnih zahtev v boju zoper nalezljive bolezni je osebna snaga.

Na tisoče in tisoče ljudi ne bi obolelo za nalezljivimi boleznimi, ako bi pazili na osebno snažnost.

(Konec v petkovi številki.)

takoj stanovanje, samo da so klerikalnega mišljenja, dočim morajo drugi čakati že celo leto. Če jim pa potem kdo očita korupcijo, so klerikalci seveda razžaljeni.

* **Državni grb.** V Beogradu se v kratkem sestane enketa, sestavljena iz državnikov, vojakov in umetnikov. Enketa bo rešila vprašanje o državnem grbu, tako da bo to vprašanje rešeno do sestanka konstituante.

* **Odlikovanja.** V priznanje za delovanje na nacionalnem in kulturnem polju so bili odlikovani: z redom Svetega Save četrtga razreda ravnatelj meščanske šole v Ljubljani in predsednik Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev Luka Jelenc, deželni šolski nadzornik v Ljubljani Engelbert Ganj in šolski nadzornik v Ptuj Pavel Flere; z redom Svetega Save petega razreda učitelj na Zidanem mostu Adolf Gnuš nadučitelj v Ljubljani Jakob Dimnik, učiteljica v Ljubljani Vita Zupančič in učiteljica v Šturju Jožica Altig. Red Svetega Save petega razreda je bil podeljen članom ljubljanskega dramskega gledališča Polonci Juvanovi in Rado Pregarcu.

* **Pričetek šolskega leta.** Na vseh ljudskih šolah bivše Kranjske dežele se prične novo šolsko leto dne 17. septembra. Za vpisovanje sta določena 15. in 16. september.

* **Obrtniški kongres v Celju.** Dne 5. septembra se bo vršil v Celju kongres načelnikov vseh obrtnih združenj in obrtniških društev Slovenije z zelo obširnimi dnevnimi redom. Sklepi kongresa bodo obvezni za vse obrtniške posameznike organizacij. Zato je v interesu obrtnikov, da pošljejo na kongres v Celje svoje zastopnike.

* **„Flosarska“** ali kako se je savinjski splavar izognil Koroševim tarifom. Neki splavar iz Savinjske doline je bil na Koroščevo naredbo glede povišanja železniških tarifov tako jezen, da je pripeljal na svojem splavu iz Gornje Savinjske doline svoj voz in konja, s katerim se je potem zopet vrnil na svoj dom.

* **Tragedija rodbine Kaill-Vučetič.** Pred vojaškim sodiščem je bil večer zaslišan poročnik Vučetič, ki je ubil svojega svaka Kailla. Do sedaj je nepretrgoma spal. Njegovo spanje je bilo podobno smrti. Pri zaslišanju je izpovedal sledeče: „Prvi je Kaill napadel mene in me hotel suniti z nogo v trebuh. Sunek sem pariral, vsled česar je padel Kaill vznak na tla. Pobral se je takoj in me iznova naskočil s palico v roki. Na to sva se spopadla in se oba skupaj zvalila na tla. Kaj se je potem dogodilo, ne vem“. Priča, ki je videla poročnika zapustiti stanovanje, krojaški mojster Šetina, je izpovedal, da se mu je zdelo, da je bil Vučetič kakor pijan.

* **Težke žrtve griže.** Iz Žirov poročajo, da je prejšnji teden v tej občini umrlo za grižo 40 oseb.

* **Griža na Gorenjskem.** Na Gorenjskem je griža v raznih krajih močno razširjena, zlasti v Trzihu je ta nalezljiva bolezen zahtevala že mnogo žrtev, posebno med otroci. Pretečeno soboto je ležalo pet mrličev v mrtvašnici. V teku enega meseca je v Trzihu umrlo 19 oseb za grižo.

* **Griža v Mariboru.** V Mariboru se je pojavilo v zadnjem času več slučajev griže. Vendar ni med bolniki na srečo nobene smrtne žrtve.

* **Požar v Postojni.** V Postojni je izbruhnil v hiši posestnika Jakoba Mihalčiča požar, ki mu je uničil celo hišo ter upepelil vse gospodarsko posestvo z vsemi letošnjimi pridelki in gospodarskim orodjem. Ker se nesrečni pogorelec nahaja v žalostnem položaju, so meščani sestavili odbor, ki je nabral že lepo vsoto milodarov.

* **Ropi in poboji na Koroškem.** Na Koroškem so požigi, ropi, tatvine, poboji itd. na dnevnem redu, odkar je otvorjena demarkacijska črta. Razmere postajajo neznosne. Posebno v obmejnih občinah ogrožajo bivši folksverovci življenje in imetje naših mož. Po storjenem zločinu najdejo v bližnji Avstriji varno zavetje. V Medgorju se je dne 22. avgusta vršila slovenska veselica, ki se je udeležil tudi tamošnji župnik Vuk. Med 10. in 11. uro so vdrl v njegovo stanovanje neznani lopovi, vsekakor tujci, ter odnesli sploh vse, kar se je v stanovanju nahajalo, perilo, obleko, orodje, denar, jedila itd., v skupni vrednosti nad 50.000 kron. Župniku je ostalo le to, kar je imel na sebi. Isto noč so pri nekem sosednjem slovenskem posestniku pokradli 5 konj in 8 ovc.

* **Drzna tatvina na Pogačarjevem trgu.** Ivan Vreček, molar na Pogačarjevem trgu, stanujoč v Korunovi ulici, Trnovo, je postal v sredo zvečer žrtev drzne in rafinirane tatvine. Okoli 6. ure zvečer je pospravljaj po svoji stojnici na Pogačarjevem trgu. Naenkrat se mu približa neki inteligent mladenič ter mu ponudi v nakup dežni plašč. Nakup je Vreček odklonil. Mladenič se je odstranil. Okoli 8. ure zvečer pa je Vreček šele konstatiral, da mu je znanjalo 10.000 K iz denarnice. Vreček je bil med delom obesil telovnik na drog stojnice in gotovo v trenutku, ko se je razgovarjal z dotičnim mladeničem glede nakupa plašča, je porabil drug zlikovec priliko, da mu je iz telovnika ukradel omenjeno vsoto. Tat je izginil brez sledu.

* **Velikanska tatvina v Beogradu.** Kakor nam javljajo iz Beograda, je bila dne 25. t. m. ponoči izvršena v manufakturni trgovini Majstorovića velikanska tatvina manufakturnega blaga. Neznani storilci so odnesli velike množine strel in druge manufakture v skupni vrednosti 170.000 dinarjev.

Razno.

× **Aretacija nevarne pustolovke.** V Šopronju je bila pretečeno soboto aretirana pustolovka Bella Jerusalem, o kateri se je mnogo pisalo zaradi njenih goljufij. Izvabila je raznim uglednim osebam nad deset milijonov kron. Na Dunaju je igrala vlogo gospe Humbert. Avstrijska vlada je zahtevala, da se Bella Jerusalem izroči avstrijski oblasti.

× **Avstroogrski častniki pod obtožbo.** Dunajska „Arbeiter Zeitung“ objavlja imena nekaterih avstroogrskih častnikov, ki stoje pod obtožbo zaradi „kršenja službenih dolžnosti“. Generalnemu državnemu pravniku se izroče med drugim: generalni polkovnik nadvojvoda Jožef Ferdinand zaradi tatvine konj, orožja in cerkvene oprave, podmaršal Pokorny zaradi zlorabe svoje oblasti, polkovnika Schramm-Pero in pl. Agoston zaradi tatvine in zanemarjanja službe, nadporočnika Török in Seifertiz zaradi tatvine in hudobnega ogrožanja moštva itd. List opisuje na dolgo in široko lahkomišljeno postopanje mnogih komandantov, ki so — kakor generalni polkovnik Stöger-Steiner — brez ozira na opravičenost potrjevali smrtne obsodbe vojaških sodišč, četudi je v mnogih slučajih šlo le za lahke pregreške. Nasprotno pa se je milo postopalo, če je n. pr. kak častnik povodom krokarije ustrelil natakario. Tak častnik je bil obsojen na mesec dni zapora, izvršitev kazni pa se je odložila.

Za smeh in kratek čas.

Pameten odgovor. Sin: Kaj ne oče, pameten mož more imeti samo pametno ženo? Oče: Ne, pameten mož sploh nima žene, ker se nikdar ne bo poročil!

Med prijateljicami. To ni mogoče, da imaš ta klobuk že tri leta, popolnoma nov je in po najnovejši modi. — Pred tremi leti sem ga kupila, dvakrat sem ga dala pre narediti, a zadnjič sem ga v gledališču zamenjala s čisto novim.

V muzeju. S temi kresili so si naši predniki kresali ogenj, da so mogli zakuriti na svojih ognjiščih. — Hm, torej je bil že takrat tak križ, da si prišel do žveplenk.

Vaški pismonošar: Gospodična Mici, za vas je bilo eno pismo pa sem ga izgubil. No, pa saj tako nič posebnega ni bilo. Ivanu in Katrici se godi dobro, Tonček je imel ošpice, pa je že dober, teta Marta je še vedno boleha, junica je že prav lepo narasla . . . drugega pa ni bilo prav nič zanimivega! Zbogom!

Vsem, ki pohitite koncem avgusta v Maribor k sokolski slavnosti, toplo priporočamo brošuri:

Maribor in okolica,
zgodovinski opis. Cena K 6.—
Vodnik po Mariboru.
Cena K 3.—, po pošti 60 v več.
Naročila sprejema: **Zastopstvo jugoslov. novin, Maribor, Slovenska ulica 15.** — Na naročila brez denarja se ne ozira.

M. U. dr. Fran Virant
specialist za kožne in spolne bolezni
ordinira zopet redno od 1/2 2.—3. pop.
Ljubljana, Miklošičeva c. 18./11.
(na voglu Sedne ulice). 3—3

Učiteljica in vzgojiteljica
se išče

k 4. in 6. letu stoječima dečkoma. Dotična gospodična bi podučevala v 6. letu stoječega dečka temeljito za 1. razred, oba dečka pa bi bila čez dan od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer pod njenim varstvom in vzgojo. Po službi se lahko gospodična pridruži domačim. Stanovanje in hrana v hiši, plača izborna. Ponudbe naj se pošljejo na Upravništvo „Domovine“ pod „Linček 6, Francek 4“ do 1. sept. t. l. Ker se na visokost plače ne gleda, se reflektira na prvovrstno moč. Nastop in zahteva plače do 15. sept. oziroma do 1. okt. t. l.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah: **Erinjevo olje, suhe gobice, žol in druge deželne pridelke.**

Nudim najnižje: kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko, rum, ter razno drugo blago.

M. RANT,
KRANJ.

Iz Havre v Ameriko

samo 6 dni.

Izdaja vozniških listkov za vse boljše linije.

Tozadevna pojasnila daje edino:

konejsijska potovalna pisarna tvrde

Ivan Kraker v Ljubljani

Gospodstva (pred Marije Terezije) cesta 13, Kolizej.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica
in rezerve okrog **K 50,000.000.—**
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka in svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantueje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.